विजयरत्न असंबरेया 'मांया आसा' : छगू समालोचनात्मक टिप्पणी

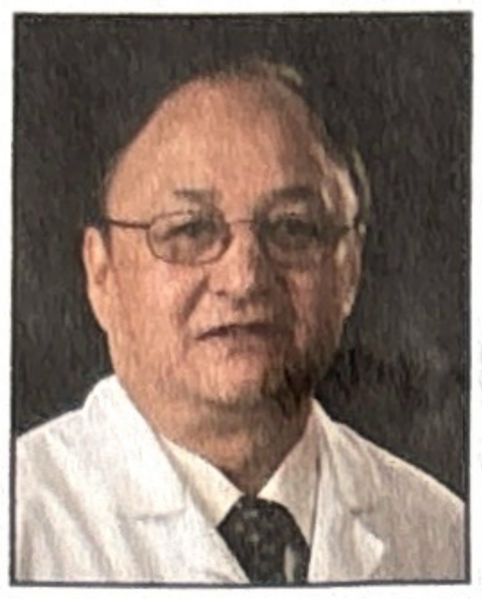

केशरमान ताम्राकार

विजयरत्न असंबरे नेवाः पत्रकारिता, फिल्मी पत्रकारिता, निर्देशक व साहित्य ख्य:या छम्ह म्हसिउम्ह व्यक्तित्व खः। वयक:या थुगु चीहाक:गु बाखं (चिबाखं) 'मांया आसा' भ्रीगु समाजया छगू कडा यथार्थयात कयाः च्वयात:गु दु। थ्व बाखंयात थीथी ग्य:सु व पक्षं स्वयाः छत्वाचा समीक्षा याये।

१. विषयवस्तु व संरचना

थ्व बाखंया बाखंचुं अभ्र थौंकन्हय् भ्रीगु देशय् ब्वलनाः वयाच्वंगु त:धंगु समस्या–'वैदेशिक रोजगार व बिदेशय् पलायनयात कयाः न्ह्यथना त:गु दु।

प्रारम्भः

बाखंया सुरु मांया एकाकीपन (ज्याथ मिसाया याक:चा च्वनेमा:गु अवस्था) पाखें जूगु दु।

स्वम्ह स्वम्ह कायपिं दुसां थ:थ:गु खँ मिले मजुयाः ब्यागलं च्वन व चीधिक:म्ह काय् अमेरिका वनाः अभ्र त:धंगु त्रासदी ला:वंगु खँ न्ह्यथनात:गु दु। द्वन्द्वः चीधिक:म्ह काचाकाचां अमेरिका वनाः अन च्वनेगु वैधानिक भों (Green Card) कायेगु निंतिं विदेशी मिसा लिसे ब्याहा याइ, तर भ्वं वयेत त:दँ ई काइ।

स्वम्ह स्वम्ह कायपिं दुसां थ:थ:गु खँ मिले मजुयाः ब्यागलं च्वन व चीधिक:म्ह काय् अमेरिका वनाः अभ्र त:धंगु त्रासदी ला:वंगु खँ न्ह्यथनात:गु दु। द्वन्द्वः चीधिक:म्ह काचाकाचां अमेरिका वनाः अन च्वनेगु वैधानिक भों (Green Card) कायेगु निंतिं विदेशी मिसा लिसे ब्याहा याइ, तर भ्वं वयेत त:दँ ई काइ।

थ्वहे भ्वलय् अन न्हूम्ह राष्ट्रपति वयाः 'भ्वं मदुपिंत कडा याइगु' व 'डिपोर्ट' याइगु खँ वइ। अन्त्यः वुखँ न्यनेवं मांम्ह ग्यानाः थरथर खायाः काययात फोन याइ।

मांया ममतां धाइ–'भ्वं मदुसां ज्यू, अन दु:ख काये मते, थन हे विस्युं वा।' फोन दितं नं मांया उगु आश म्वाना हे च्वनी।

२. मू वैचारिक पक्ष 'ग्रीन कार्ड'या मतिना व यथार्थः

बाखं नं क्यं कि विदेश वनेगु व अन च्वनेगु खँ पिने स्वयेबलय् जक बांलाः, तर दुने वनाः वैधानिक जुइत मनूयात थ:गु आत्मसम्मान व मतिना तकं त्याग यायेमाः। एकाकीपन व म्याद मदुगु पियाच्वनेगु अवस्थाः स्वनिग:या वा नेवाः समाजया थौंया दकलय् त:धंगु दु:ख धइगु हे ज्याथजिथि जहानपिं छेंय् याक:चा जुइगु व मस्त देशं पिने वनीगु खः।

थ्व बाखं नं उगु मर्मयात बांलाक क्यंगु दु। विश्व राजनीति व छेंज्याया स्वापूः अमेरिकाया राष्ट्रपतिया नीतिं यानाः थन नेपा:या छगू छेंय् च्वंम्ह मां ग्यानाः थरथर खाइगु खँ न्ह्यथनाः च्वमिं राजनीतिं व्यक्ति व परिवारयात गथे लिच्वः लाकी धइगु खँ च्वसुइ क्यंगु दु।

३. भाषा व शैली

असंबरेया च्वसा शैली एकदम हे सरल, मर्मस्पर्शी व ब्वनेबलय् थ:गु हे सः थें ताः। वयक:लं 'दुबल्य ला', 'काचाकाचां', 'न्याना हइबलय्' थेंज्या:गु रैथाने व तद्भव नेवाः खँग्व:त छ्यलाः बाखंयात जीवन्त यानादीगु दु। खँल्हाबल्हा एकदम हे प्राकृतिक खनेदु। मां व काय् दथुया फोनया खँल्हाबल्हा नं ब्वँमिपिनिगु मिखाय् ख्वबि हायेके फुगु तागत दु।

४. निष्कर्ष

बाखंया नां 'मांया आसा' खः। थ्व नामकरणय् नं तसकं प्रतीकात्मक दु। छगू पाखे मांयात थः काय् सुरक्षित जुइमाः धइगु आशा दुसा मे पाखे अमेरिकां ख्यानाः हयाः काय् थ:गु लिक्क हे लिहां वइ कि धइगु छगू अजवगु, उज्वल 'आशा' नं थुकी दु। थ्व बाखं 'मांया आसा' चिहाक: ख:सां नं थ्व बाखंया सन्देश तसकं क्वातु व समसामयिक जू। थ्व थौंया नेवाः समाज जक मखु, समग्र नेपा:या हे छगू चित्रण खः।

मांया आसा

बिजयरत्न "असंबरे"

वया मां नेपालय् याक:चा। दयेत ला वया स्वम्ह कायपिं दु। वया भा:त नं दु।

निम्हतिपूया खँ मिले मजुयाः ब्यागलं च्वना च्वन। अवुम्ह त:धिकम्ह कायलिसे। दातिम्ह कलाः ज्वनाः बिस्कं च्वनाच्वन। कान्छाम्ह काय् थन दुबलय् ला मांम्ह नाप हे च्वनीगु।

थौंकन्हय् कान्छा अमेरिकाय्। अनहे ब्याहा यात खनी। मिसा विदेशी खनी। ग्रीन कार्ड अप्लाइ याये अ:पुइ धकाः अथे या:गु कान्छां। ग्रीन कार्ड कायेगु प्रोसेस जुयाच्वंगु ताः दत। मव:नि।

मांम्हसिनं 'भ्वं वल ला बावु' धकाः न्यना हइबलय् मवनि धकाः लिसः जक वइगु। आ:ला भ्रन अन न्हूम्ह राष्ट्रपति वल। भ्वं मदयेक च्वनाच्वंपिंत कडा यानाहल। गुलिसित ला ज्वनाजिना लित छ्वयाः हयेधुंकल।

अन भ्वं मदयेक च्वनाच्वंपिनि म्हयजिउ मदु। गवले ज्वनी। डिपोर्ट यानाहइ धयागु ग्या:चिकं थरथर खाः। अन भ्वं मदुपिंत कडा यानाच्वंगु खँ मांम्हेसिया न्हाय्पनय् नं लात।

वं कान्छायात फोन यात, 'बावु! छंगु भ्वं वल ला ? आम्कन भ्वं मदुपिंत थाकुयाच्वन हं मखु ला ?'

'ख: मां। छु याये भ्वं व:गु हे मखु।'

'भ्वं मव:सा म्वा:ल का ! थन हे वा। थन हे नाप च्वने।'

'आम्कन वयां छु यायेगु ? सरकारया पहः व हे खः। ज्या यानाः नं नये थाकु। भ्वं वल कि जिं ला छित: थन हे स:ते नि मां। धन्दाधिन्दा कायेम्वाः। जिं थ्यवा छ्वयाः हयागु दु। तुयुसाहुया थाय् वना का हुँ। य:गु सा:सा:गु न न्हि मां।' फोन दित।

मांम्हं आशां द्यात।